

Socialdepartementet
103 33 Stockholm
Er referens S2016/04302/SF

Jämställda pensioner

Arbetsgivarverket har anmodats att lämna skriftliga synpunkter på förslagen i promemorian ”Jämställda pensioner?”. Arbetsgivarverket begränsar sitt yttrande till att avse frågor av arbetsgivarpolitisk karaktär.

Eftersom tjänstepensionen delvis är föremål för promemorians analys vill Arbetsgivarverket inledningsvis framhålla att tjänstepensionen är en av flera förmåner som parterna förfogar över. Tjänstepension är inte en isolerad förmån utan ska ses som en del av den totala ersättning arbetstagaren erhåller genom de kollektivavtalade förmånerna. Vid tecknande av avtal kring förmåner gör parterna olika överväganden. En av de frågor som parterna har att förhålla sig till är att förmånerna inte är diskriminerande.

Tjänstepensionsbestämmelserna är precis som bestämmelserna i det allmänna pensionssystemet könsneutrala och bygger på arbetstagarens inkomst. Skälen till det så kallade pensionsgapet återfinns inte i pensionssystemet. Gapet är istället en effekt av sådana skillnader som under arbetslivet påverkar livsinkomsten. De val som en arbetstagare gör vad gäller utbildning, yrke, föräldraledighet, anställningens omfattning m.m. påverkar pensionsintjänandet och därmed pensionens storlek. Det är Arbetsgivarverkets övertygelse att det är förändringar i dessa avseenden som leder till ett mer jämställt pensionsutfall. Att göra förändringar i pensionssystemet för att uppväga de olika val som olika individer gör i arbetslivet riskerar att i stället skapa strukturer som befäster ett ojämställt arbetsliv. Arbetsgivarverket anser att åtgärder som syftar till att påverka bakomliggande skäl i arbetslivet är en bättre väg att gå för att nå mer jämställda pensioner.

Arbetsgivarverket anser att överföring av pensionsrätter mellan makar förvisso påverkar pensionsutfallet, men kanske bidrar till att cementera sådana livsval som medverkar till ojämställdhet. Om möjligheten att föra över pensionsrätter ska finnas är dock Pensionsmyndighetens förslag rimliga avseende att förenkla ansökningsförfarandet kring överföring av pensionsrätter mellan makar, att undanröja hinder för överföringar, att utöka informationen och även möjliggöra beräkningar av effekten för framtida pensioner.

I promemorian diskuteras också de undantag som finns från livsinkomstprincipen idag. Här föreslås att pensionsrätten för studier tas bort och pensionsrätten för barnår istället utökas med motsvarande värde. Det betonas bland annat att pensionsrätter för studier är ett avsteg från livsinkomstprincipen som inte kan motiveras ur ett fördelningsperspektiv. Ett av de stora problemen på svensk arbetsmarknad idag är att det råder brist på utbildad arbetskraft. Arbetsgivarverket delar uppfattningen om att förslaget under nuvarande förutsättningar endast kommer ha en begränsad effekt på utbudet av utbildad arbetskraft, men vill passa på att peka på att det framtida arbetslivet med en allt snabbare teknisk och digital utveckling sannolikt ger upphov till ett allt större behov av vidareutbildning, kompetens- och karriärväxling. Av den anledningen anser Arbetsgivarverket att pensionsrätten för studier bör vara kvar.

Arbetsgivarverket lämnar i övrigt inga synpunkter på promemorian.

Beslut i detta ärende har fattats av Arbetsgivarverkets generaldirektör Eva Liedström Adler. Vid den slutliga handläggningen deltog biträdande förhandlingschef Ken Johnsson, biträdande förhandlingschef Matilda Nyström Arnek, kommunikationschef Lars Andrén och chefsekonom Roger Vilhelmsson, föredragande.

Eva Liedström Adler

Roger Vilhelmsson